

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 3.12.2001

58. vuosikerta

Numero 4

Sivu 2

Onko kokoviljasta nurmituotannon tehostajaksi tai haastajaksi?

Etenkin Etelä-Suomessa voidaan saada syksyllä nurmisato kokoviljan korjuun jälkeen. Eri asia kuitenkin on, kuinka suuri tämä sato on. Nurmi-kokoviljaseoskasvusto voi parantaa kokoviljan ruokinnallista laatua. Mutta kannattaako viljasadon määrästä tinkiä? Avoimia kysymyksiä on enemmän kuin vastauksia.

Tutkimustemme mukaan nurmi on kokoviljaa satoisampi rehuksvi karjatilalle, mutta nurmen uudistamisessa suojavilja on käyttökelpoinen. Keskittyminen yhden korjuuketjun käyttöön lisää karjatilalla kokoviljan käyttöä nurmen perustamisessa.

Nurmisato kokoviljan jälkeen

Taikinatuulentumisessa jyvän kosteus on noin 45 prosenttia. Se on sopiva tuulentumisaste kokoviljan korjuulle. Myöhäisetkin ohralajikkeet taikinatuentuvat Etelä-Suomessa useina vuosina jo elokuun alussa. Tuolloin kasvukautta on vielä runsaasti jäljellä. Ainakin kokoviljaan kylvetystä italianraiheinästä saadaan rehusato kokoviljan korjuun jälkeen. Italianraiheinä tuotti vuonna 2000 Jokioisissa 2 080 kilon kuiva-ainesadon Inari-ohran jälkeen, mutta ainoastaan 1 400 kilon hehtaarisadon vuonna 2001.

Viljan kylvötiheys oli 350 jyvää neliömetrille eli noin 200 kiloa hehtaarille. Vuonna 2001 kylvettiin myös 175 jyvää neliömetrille. Vuonna 2000 kokoviljan kuiva-ainesato oli 5 700 kiloa hehtaarilta. Vuonna 2001 tiheämpään kylvetty ohra tuotti satoa 5 400 kiloa hehtaarilta ja harvempaan kylvetty puolestaan 4 830 kiloa hehtaarilta.

Italianraiheinän sato jäi kokeissamme ennakoimaamme satoa pienemmäksi. Italianraiheinän lajikekokeet lupailivat syyskesän kasvun perusteella kahdesta neljään tonnin kuiva-ainesatoja kokoviljan korjuun jälkeen.

Sekä vuonna 2000 että vuonna 2001 kuivuus rajoitti nurmen kasvua viljan korjuun jälkeen.

Epäselvää on, voitaisiinko monivuotisistakin nurmikasveista saada satoa kokoviljan korjuun jälkeen jo kylvövuonna. Italianraiheinä on yksivuotinen kasvi, mutta pääasialliset nurmikasvit ovat monivuotisia. Kokoviljaa käytettäisiin monivuotisten nurmien suojakasvina.

Se kuinka perustaminen kokoviljaan vaikuttaa nurmen ensimmäisen vuoden satoon, riippuu ilmeisesti kasvilajista. Todennäköisesti talveentumiseltaan erilaiset timotei,

ruokonata, englanninraiheinä ja rainata eroavat toisistaan tällaisessa tuotantotilanteessa.

Parantaako nurmi kokoviljasadon laatua?

Jatkossa on tarkoitus selvittää, kannattaako pyrkiä mahdollisimman suureen kokoviljasatoon vai vähentää viljan kylvötiheyttä. Jälkimmäinen vaihtoehto edistää nurmen kasvumahdollisuuksia viljassa ja viljan korjuun jälkeen.

Viljan joukossa kasvava nurmi voi parantaa myös kokoviljasadon laatua. Satovertailu tehdään sekä kasvukauden kokonaissadon että viljelykierron kokonaissatojen perusteella. Nurmen perustaminen kokoviljaan ja mahdollinen nurmikierron lyheneminen todennäköisesti edistävät puna-apilan käyttöä nurmituotannossa.

Lyheneekö nurmikierto?

Kokovilja- ja nurmituotannon yhdistämisestä saatavat edut vaihtelevat maan eri osissa. Kokoviljan korjuun jälkeistä kasvukautta voidaan hyödyntää parhaiten Etelä-Suomessa. Toisaalta loppukesän kuivuus kurittaa usein enemmän kasvustoja Etelä-Suomessa kuin hikevillä mailla Keski-Suomessa. Viljalajikkeen aikaisuus tai myöhäisyys vaikuttaa vilja- tai nurmisadon suhteisiin. Jos keväällä kylvettävästä kokovilja-nurmikasvustosta saadaan lähes nurmisatoja vastaavia karkearehusatoja, varmentuu samalla karjan karkearehuhuolto talvituohuvuosien jälkeen.

Nurmikierron pituuden taloudellisuutta on arvioitava tarkkaan. Navetan lähialueella nurmet kannattaneet uusia entistä useammin. Vuonna 2002 aloitettavaksi suunnitellussa tutkimuksessa selvitetään, onko kokoviljasta nurmituotannon tehostajaksi tai peräti sen haastajaksi.

Oiva Niemeläinen, Markku Kontturi ja Oiva Nissinen

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 4/2001: 2
sähköposti oiva.niemelainen@mtt.fi
puhelin (03) 4188 2459